

Vabariigi Valitsuse määruse „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse taotlemise ja taotluste menetlemise nõuded ja tingimused toetuse andmise tingimuste määruse kehtestamiseks“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Määruse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) näeb ette ühtsed nõuded ja tingimused rakendusasutustele toetuse andmise tingimuste määruste koostamiseks, mis puudutab toetuse taotlemist, taotluste menetlemist, taotluste suhtes otsuste tegemiste ja otsuse muutmist. Eelnõus sätestatud rakendatakse avatud taotlemisel ja asjakohases ulatuses investeringute kava alusel toetuse taotlemisel. Eelnõust tuleb juhinduda ka abifondi rakenduskava alusel toetuse andmise tingimuste kehtestamisel. Eelnõu ei kohaldu rahastamisvahendist ja ühise tegevuskava alusel toetuse andmisele ning käskkirja alusel rakendusasutuse tegevusteks toetuse andmisel.

Eelnõu ja selle seletuskirja koostas Rahandusministeeriumi Euroopa Liidu struktuurivahendite ja välisvahendite osakonna peaspetsialist Piret Eelmets (e-post: piret.eelmets@fin.ee, telefon: 611 3188) ja ekspert Karen Veidik (e-post: karen.veidik@fin.ee, telefon: 611 3556). Eelnõu toimetab keeleliselt Rahandusministeeriumi õigusosakonna keeleteimetaja Sirje Lilover (e-post: sirje.lilover@fin.ee, tel 611 3638) ning juriidilise ekspertiisi tegi Rahandusministeeriumi juriidilise osakonna jurist Angela Jürgenson (e-post: angela.jyrgenson@fin.ee, 611 3282).

2. Eelnõu eesmärk

Eelnõu eesmärgiks on ühtlustada toetuse andmise tingimuste (edaspidi *TAT*) määruste koostamist perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *STS*) § 14 punktide 9–13 tähenduses ehk ühtlustada toetuse taotlemise, taotluste menetlemise, taotluste suhtes otsuste tegemise ja otsuste muutmise nõudeid ja tingimusi.

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 12 paragrahvist, mis on rühmitatud nelja peatükki:

1. Üldsätted
2. Nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele
3. Taotluse menetlemine
4. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamine

1. peatükk

Üldsätted

Eelnõu § 1 määratleb, et eelnõust peavad juhinduma rakendusasutused kui STS § 7 lõike 2 punkti 1 kohaselt TAT määruse välja töötajad. Eelnõus sätestatud rakendatakse TAT määruse koostamisel, kui toetust antakse STS § 14 kohaselt avatud taotlemise või STS § 15 investeringute kava alusel. Ka investeringute kavas nimetatud projektide taotluste menetlemisel tuleb järgida eelnõus sätestatud, välja arvatud juhul, kui investeringute kava koostamise etapis on nõudeid juba kohaldatud. Samuti võib mitu korda kohaldada ehk ka rakendusüksuse poolset taotluste menetlemisel. Erandiks on eelnõu § 3 lõigetes 3–5 sätestatud nõuded, mille täitmist peab juba investeringuettepanekute menetlemisel

kontrollima juhul, kui kohaliku omavalitsuse üksus (edaspidi *KOV*) või tema arvestusüksus panustab projekti omafinantseeringusse või mitteabikõlblike kulude hüvitamisse. Ühtlasi tuleb rakendada eelnõu §-s 7 projektide valimisele sätestatud nõudeid.

Eelnõust tuleb juhinduda ka STS § 1 lõike 1 punktis 3 nimetatud abifondi rakenduskava alusel TAT määruse kehtestamisel, sest STS § 1 lõike 4 kohaselt kohaldub STS 3. peatükk ka abifondi rakenduskava elluviimisel.

Eelnõu ei kohaldu rakendusasutuse tegevuseks, rahastamisvahendi kaudu ja ühise tegevuskava kaudu toetuse andmisele.

TAT määrukses viidatakse eelnõu sätetele või taasesitatakse need terviklikkuse eesmärgil. TAT määrukses võidakse näha ette lisanõudeid ja -tingimusi lähtuvalt toetatavast valdkonnast ning taotlejate sihtgrupist, sealhulgas võib täpsustada eelnõus või muus õigusaktis sätestatut.

2. peatükk

Nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele

Eelnõu §-s 2 nähakse ette nõuded, mida peab rakendusasutus TAT määrukses taotlejale ja partnerile nõuetena sätestama. TAT määrukses sätestatakse eelnõus nimetatud nõue ja tingimus, kui võib eeldada, et esinevad sätte kohaldamiseks ja rakendamiseks vajalikud elulised asjaolud. Seega oleneb taotluste taotlejate ringist ja toetuse andmise valdkonnast, millised nõuded ja tingimused seada TAT määrukses.

Käesolevas paragrahvis nimetatud nõuete alusel tuvastatakse, kas taotlejal on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted ühisesse strateegilisse raamistikku kuuluvate fondide – Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi – kohta, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469) (edaspidi *ühissätete määrus*), artikli 125 lõike 3 punkti d kohaselt olemas projekti elluviimiseks vajalik haldus-, finants- ja toimumissuutlikkus taotluses kirjeldatud tegevuste tegemiseks ja projekti tulemuste saavutamiseks.

Punkti 1 kohaselt ei anta toetust projektile, kui taotlejal või partneril on varasema projekti raames finantskorrektsiooni otsuse kohaselt tagasimaksmisele kuuluv toetus tagasi maksmata. Silmas peetakse sellist olukorda, kus toetuse tagasimaksmiseks ettenähtud tähtaeg on möödunud, sealhulgas ajatamisgraafiku alusel, kuid toetust ei ole ettenähtud mahus tähtaja jooksul tagasi makstud. Nõude mõte ei ole kohustada tagasimaksmisele kuuluvat toetust tagasi maksuma enne tagasimakse tähtaega, vaid sellega ajendatakse tagasimaksmisele kuuluvat toetust maksuma tagasi tähtaegselt. Finantskorrektsiooni otsuse kohase tagasinõude olemasolu ja tagasimaksete teostamist saab kontrollida struktuuritoetuse registrist (edaspidi *register*).

Punktis 2 nimetatud kehtiva karistuse puudumise nõude kontrollimiseks tehakse järelepärimine karistusregistrisse. Isik loetakse karistatuks või tal on kehtiv karistus kuni karistusregistri seaduse alusel karistusandmete kustutamiseni ja arhiivi kandmiseni.

Punktis 3 nimetatud nõue tuleneb ühissätete määruse artikli 125 lõike 3 punktist f, mille kohaselt ei tohi tootmiseks antud toetust olla tagasi nõutud või tühistatud tootmise ümberpaigutamise tõttu. Sellist nõuet tuleb kontrollida ettevõtlusega tegeleva toetuse

taotleja puhul. Finantskorrektsiooni otsuste ja tagasinõude olemasolu ja tagasimaksete teostamist saab kontrollida registrist.

Punktis 4 nimetatud majandustegevuse nõue tuleb kehtestada juhul, kui toetatakse ettevõtjat. Nõue on seotud toetuse saaja haldus- ja toimimissuutlikkuse nõudega, mis on hõlmatud vastavas valdkonnas tegutsemise lubadega ehk taotlejal peab olema täidetud majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse¹ tähenduses tulenevad nõuded ettevõtlusega tegelemisel. Nõude täitmist kontrollitakse majandustegevuse registrist.

Punkti 5 kohaselt peab toetuse taotlejal ja partneril olema projektis omafinantseeringu ja mitteabikõlblike kulude tasumise suutlikkus, mida hinnatakse vastavalt eelnõu §-s 3 sätestatud korrale. Eelnõu §-s 3 sätestatud taotleja finantssuutlikkuse hindamiseks kehtestatud näitajad on objektiivselt kontrollitavad. Kui objektiivsed näitajad on täidetud, siis on omafinantseeringu ja mitteabikõlblike kulude tasumise suutlikkus olemas ning eeldatakse, et toetuse saaja ja partner on võimelised projekti ellu viima. Reaalne omafinantseeringu tasumise suutlikkus selgub maksetaotluse menetlemisel, sest toetus makstakse välja abikõlblike kulude katteks ja ettemakse korras saadud toetus loetakse abikõlblike kulude katteks kasutatuks, kui makse aluseks olevad abikõlblikud kulud on toetuse saajal tasutud.

Punkti 6 kohaselt peab toetuse taotlejal ja partneril olema projekti elluviimiseks ja haldamiseks vajalik kvalifikatsioon, kogemus, õiguslik, organisatsiooniline või tehniline eeldus vastavalt toetuse andmise tingimuste määrusele. Selline eeldus võib tuleneda toetuse saajate ringist või projekti tegevuste valdkonnast, toetatavast eesmärgist või tuleneda mõnest projekti elluviimisega seotud seadusest. Arvestades toetatavat valdkonda ja taotlejate sihtgruppi, tuleb TAT määrides seada nõuded taotleja organisatsioonile - näiteks projektijuhi kvalifikatsioonile ja kogemusele, selleks, et veenduda toetuse saaja haldus- ja toimimissuutlikkuses toetatava projekti edukaks elluviimiseks.

Eelnõu § 3 lõigetega 1–5 nähakse ette eelnõu § 2 punktis 5 nimetatud omafinantseeringu ja mitteabikõlblike kulude tasumise suutlikkuse nõude hindamiseks kontrollitavad tingimused, mis peavad olema täidetud projekti elluviimiseks vajaliku finantssuutlikkuse tõendamiseks. STS § 2 punkti 4 kohaselt on projekt kindlaks määratud tulemuse, eelarve ja piiritletud ajaraamiga tegevus või seotud tegevuste kogum. Eelnevast tulenevalt on projekti eesmärgi, sh väljundite ja tulemuste saavutamiseks vajalik projekti elluviimine kogumahus, mistõttu kontrollitakse nii abikõlblike kui ka mitteabikõlblike kulude tasumise suutlikkust. Üldiselt peavad nõuded olema täidetud taotluse esitamise hetkel. Kuid nõude täidetuse hetk võib olla ka hilisem. Nimelt koostoimest § 6 lõikega 2 peab andma võimaluse puuduste kõrvaldamiseks, seega peab nõue olema täidetud hiljemalt taotluse suhtes otsuse tegemisel (§ 8 lg 2 p 1). Kuid võib teha ka kõrvaltingimusega otsuse (eelnõu § 9 lg 3). Seega nõude täitmise hilisem päev võib jääda projekti abikõlblikkuse perioodi lõppu. Tingimusliku otsuse korral ei või toetust enne tingimuse saabumist või täitmist toetust välja maksta (STS § 29 lg 7).

Lõike 2 punktis 1 eeldatakse, et taotleja on makseraskustes, kui tal on maksu- ja maksevõlad koos intressiga rohkem kui 100 eurot, mis ei ole ajatatud, ja mida ei likvideerita puuduste kõrvaldamiseks antava tähtaja jooksul. Maksu- ja maksevõla puudumisega arvestamise eesmärk on toetada taotlejat, kellel ei ole riigi ees olulist rahalist võlga. Maksu- ja makse võlgnevusi saab kontrollida e-maksuameti/e-tolli kodulehelt: <http://apps.emta.ee/e-service/doc/i0301.xsql>.

Punkti 2 kohaselt tuleb veenduda, et taotleja või partneri suhtes ei ole pankrot välja kuulutatud, nad ei ole likvideerimisel ega sundlõpetamisel. Juhul kui selgub vastupidine,

---

¹ Jõustub 1. juulil 2014.

siis eeldatakse, et puudub projekti elluviimiseks vajalik finantssuutlikkus ja ka vajalik haldus- ja toimumissuutlikkus. Kui üksnes partner on nimetatud olukorras, siis on tingimust võimalik täita näiteks nii, et partnerit ei kaasata projekti või kaasatakse mõni teine. Veendudes, et taotleja või partneri suhtes ei ole algatatud pankrotimenetlust, tagatakse Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (Euroopa Liidu Teataja L 352 , 24/12/2013 Lk 0001 – 0008), artikli 4 lõike 3 punktis a ja sama artikli lõike 6 punktis a sätestatud nõue, mille kohaselt ei tohi ettevõtjale, kellele antakse vähese tähtsusega abi, kas laenuna või tagatisena, olla välja kuulutatud maksejõuetusmenetlust. Infot pankroti, likvideerimise ja sundlõpetamise menetluse kohta saab äriregistrist ning mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrist, samuti väljaandest Ametlikud Teadaanded. Punktis 3 sätestatakse, et juhul kui taotleja või partner on riigiabi saajaks, siis sel juhul ei või nad Euroopa Liidu õiguse kohaselt olla raskustes ettevõtjad. Raskustes oleva ettevõtja mõistet selgitab Komisjoni teatise nr 2004/C 244/02 „Ühenduse suunised raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta“ (Euroopa Liidu Teataja C 244 , 01/10/2004 Lk 0002 – 0017) punkt 2.1.

Kui taotleja või partner on riigiasutus või põhiseaduslik institutsioon, siis finantseerimisvõimekust eeldatakse ilma täiendavate tingimusteta, sest iga riigiasutuse kohustus on tagada kulude kate riigieelarve seaduse (edaspidi *RES*) kohaselt.

Lõikega 3 sätestatakse, et lisaks lõikes 2 toodud tingimustele võib TAT määruses näha ette täiendavaid omafinantseeringu ja mitteabikõlblike kulude tasumise suutlikkuse hindamise tingimusi, arvestades toetuse andmise valdkonda, taotlejate sihtgruppi ning projektide ajalist kestust ja rahalist mahtu. Näiteks võib TAT määruse koostaja pidada vajalikuks võtta aluseks projekti elluviimise perioodi rahavoogude analüüs ja/või taotleja ja partneri majandusaasta aruanded. Ühtlasi võib projekti elluviimise finantssuutlikkuse tõendina nõuda pangaga sõlmitud laenulepingu olemasolu, laenu saamise võimaldamise kohta panga positiivse siduva otsuse, investori aktsia- või osakapitali paigutuse garantiikirja, võlaõigusseaduse tähenduses garantiikirja, mis on antud taotleja võlgade tasumiseks või allutatud laenu andmist tõendava dokumendi. Rahaliste vahendite olemasolu saab tõendada ka muudest STS tähenduses meetmetest, riigisisestest või muudest välisabi vahenditest saadav toetus, juhul kui projekti rahastamist kavandatakse mitme toetusmeetme alt. Viimasel juhul peab rakendusüksus veenduma, et tegemist ei oleks toetatavate kulude topelfinantseerimisega. Juhul kui taotleja ja partner on saneerimisel, siis tuleb taotluse menetlejal igakordselt hinnata, kas taotlejal ja partneril on siiski projekti elluviimiseks finantssuutlikkus või mitte.

Lõikega 4 jätkatakse programmperioodil 2007–2013 rakendatud korda, mille kohaselt nähakse ette projekti finantseerimissuutlikkuse hindamise eritingimused, kui omafinantseeringusse või mitteabikõlblike kulude katmisesse panustab KOV või kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (edaspidi *KOFS*) § 2 punkti 8 kohane KOVi arvestusüksus. Sellisel juhul peavad lisaks eelnõu § 3 lõikes 2 nimetatud tingimustele olema täidetud ka lõikes 4 nimetatud eritingimused, milliseid rakendatakse üksnes investeerimisprojektide puhul. Eritingimused on kooskõlas ühissätete määruse artiklis 65 sätestatud üldise nõudega, et toetuse andmine peab olema kooskõlas ka siseriikliku õigusega ja artikli 125 lõike 3 punktiga d, mille kohaselt peab olema veendumus, et toetuse saajal ja ta partneril on olemas projekti elluviimiseks vajalikud rahalised vahendid. Selline eritingimus aitab kaasa projektidega seotud finantsriskide maandamisele ning KOV ülesannete kvaliteetsele täitmisele ja nende täitmisel tekkivate kulude tähtaegsele tasumisele. Suur võlakoormus on reeglina üleinvesteeringu tagajärg, seega ei ole mõistlik

riigi poolt sellele veelgi kaasa aidata. Suure võlakoormusega KOV-il on oht sattuda finantsraskustesse ning projekt võib jääda lõpetamata ja projekti eesmärgid saavutamata. Seetõttu on otstarbekas ennetada tekkida võivaid rahastamisprobleeme ning anda toetust ainult KOV-idele, kes on finantsuutlikud ja seaduskuulekad. TAT määruses tuleb sätestada lõikes 4 nimetatud eritingimused, selleks, et minimeerida subjektiivse hinnangu andmist ja väärtustada KOFsis sätestatud korra järgimist.

Koostoimes eelnõu § 9 lõikega 4 võib taotluse ja investeringute kava ettepaneku suhtes teha kõrvaltingimusega otsuse, kui taotluse esitamise hetkel eelnõu § 3 lõike 4 sätestatud eritingimused ei ole täidetud, kuid võib eeldada, et need täidetakse sellises ajaplaanis, et projekti on võimalik veel TAT määruses sätestatud abikõlblikkuse perioodil ellu viia. Sama põhimõtte kehtib KOFs § 34¹ lõikes 5. Sellise kõrvaltingimusega otsuse tegemisel tuleb arvestada Rahandusministeeriumi arvamusega.

Lõikega 5 korratakse üle KOFsis ettenähtud erand, mille kohaselt, kui tegemist on tervishoiuteenuse osutajaga, siis rakendub üldine kord ehk peavad olema täidetud eelnõu § 3 lõigetes 2 ja 3 nimetatud tingimused finantsuutlikkuse tuvastamiseks. Tervishoiu teenust osutavad äriühingud või sihtasutused konkureerivad turul ja saavad ühtedel alustel raha Haigekassast. Investeringutoetuste jaotamisel ei ole otstarbekas olenevalt omanikest haiglate tegevust piirata.

Lõike 6 kohaselt võib lõikes 4 nimetatud tingimuste täitmise kohta küsida arvamust Rahandusministeeriumilt. Rahandusministeerium peab andma rakendusüksuse ja investeringute kavasse projektide valijana rakendusasutuse nõudmisel seisukoha, kas lõikes 4 nimetatud omafinantseeringusse ja mitteabikõlblikesse kuludesse panustaja ületab netovõlakoormuse piirmäära või kui piirmäära ei ole ületatud, siis kas omafinantseeringu ja mitteabikõlblike kulude tasumise suutlikkus on eelarveaastal tegelikult olemas vastavalt kohustuste ja likviidsete varade vahele. Rahandusministeerium annab seisukoha KOFsis sätestatud kriteeriumite täitmisele ning võib esitada ka riskianalüüsi finantsolukorra kohta. Rahandusministeeriumi seisukoht on abistava tähendusega, et tagada kindlus, kas tingimused on täidetud. Taotluse menetleja saab Rahandusministeeriumi seisukohale tugineda näiteks taotluse suhtes negatiivse otsuse tegemise kaalutlemisel ja põhjendamisel. Kui taotluse esitamise hetkel rikub KOV netovõlakoormuse piirmäära, ei pea Rahandusministeeriumi seisukohta küsima, sest nimetatud olukord on Rahandusministeeriumi kodulehel oleva info kohaselt tuvastatav.

Kui võib eeldada, et KOV ei ole suuteline täitma tingimusi taotlemise hetkel, võib Rahandusministeerium küsida KOVilt eelseisvate aastate kohta finantsplaani või muid täpsustavaid küsimusi. Finantsplaani alusel on võimalik tuvastada, millal KOV on võimeline tingimusi täitma. Finantsplaani koostamine on eelkõige vajalik KOVile, et tagada parem arusaamine tegelikust suutlikkusest ning tingimusliku otsuse tegemiseks.

Lõike 7 kohaselt tuleb lõikes 4 nimetatud nõuete täitmist hinnata juba investeringute kavasse projektide valimisel selleks, et välistada investeringute kavasse pääseja jaoks ekslikku arusaama, et projekti võidakse KOFsis seatud nõuete mittetäitmisel siiski toetada. Ka kavasse arvamine võib olla tingimuslik.

Eelnõu § 4 lõikes 1 sätestatakse miinimumnõuded taotlusele ja seeläbi toetuse saaja esitatavale teabele. Arvestades toetatavat valdkonda ja toetatavate projektide iseloomu on eeldatav, et TAT määruses täpsustatakse nõudeid või seatakse täiendavaid nõudeid. Igal

juhul peab TAT määruse koostaja, kooskõlas ühissätete määruse artikli 125 lõike 3 punktiga c ja XII lisa punktiga 3.1 tagama, et toetuse saajale kirjeldatakse selgelt projekti toetamise tingimusi, sealhulgas projekti raames toetatavaid tooteid või teenuseid, samuti projekti rahastamiskavale ja teostamise tähtajale seatavaid nõudeid.

Punktides 1–3 sätestatakse taotluse vorminõuded. Tähtajaks esitatud taotlus peab olema esitatud ettenähtud viisil ja vormil koos nõutud dokumentidega ning taotleja või tema esindusõigusliku isiku poolt allkirjastanuna. Vastavalt STS § 21 lõikele 3 jäetakse taotlus vastu võtmata, kui see ei ole esitatud ettenähtud aja jooksul. Vastuvõtmata jätmise vormistatakse otsusena. See, kas taotlus tuleb või taotluse võib esitada registri või rakendusüksuse infosüsteemi kaudu ja kas taotluse või muud andmed võib esitada kirjalikult või elektrooniliselt digiallkirjaga allkirjastatult, tuleb samuti TAT määrukses sätestada. Lisaks peab taotluses esitatud teave olema asjakohane, ammendav ja õige. Taotleja peab tagama esitatud teabe vastavuse tegelikkusele ja selle õigsuse. Kui ilmneb, et taotleja on esitanud teadlikult valeandmeid, siis jäetakse taotlus rahuldamata, kuna punktis 2 nimetatud nõue esitada õiged andmed, ei ole täidetud koostoimes STS § 22 lõike 3 punktiga 2, mis näeb ette, et taotluse rahuldamise otsus (edaspidi *TRO*) tunnistatakse kehtetuks, kui ilmneb teadlikult eksitavate andmete esitamine või teadlikult nõutud asjakohaste andmete esitamata jätmine. Kui taotleja on eksinud ja tegemist on puudustega taotluses, siis tavapäraselt antakse enne lõpliku otsuse tegemist võimalus puudused kõrvaldada.

Punktide 4–6 kohaselt peab taotlusest selguma, et toetust taotletakse kooskõlas TAT määrukses nimetatud eesmärkidega ja toetatavateks tegevusteks ning et projekt panustab rakenduskava tulemustesse – täpsemalt meetme tegevuse väljundi sihttasemesse vähemalt ühe ühiku võrra. Projekti väljundid näitavad toetatava tegevuse ulatust ja tehtust ning on projekti tulemuse saavutamiseks vajalikud sisendid. Seega peab taotluses olema märgitud projekti tulemus, sealhulgas projekti tulemust mõõtev näitaja (nt raudteepeatus on korrastatud) ja selle ühik (nt üks raudteepeatus), projekti tulemuse saavutamiseks kavandatud projekti väljundid (nt raudteejaama hoone ja kergliiklusteed) ning nende ühikud (sihttasemed) ning väljundite saavutamiseks kavandatud tegevused (nt uue hoone ehitamine või vana renoveerimine, kergliiklustee korrastamine või rajamine). Selleks, et projektis kavandatud tegevused oleksid hõlpsasti seostatavad TAT määrukses nimetatud tegevuste, tulemuste ja eesmärkidega, on soovitatav kasutada läbivalt, niivõrd kui see on võimalik, rakenduskava, meetmete nimekirja ja vastava valdkonna õigusaktide sõnastust.

Punkti 7 kohaselt, juhul kui nii on TAT määrukses sätestatud, peab taotluses olema kirjeldatud millist mõju omab projekti tulemus nn läbivatele eesmärkidele, st panustama regionaalarengu, keskkonnahoiu ja kliimamuutuste, võrdsete võimaluste tagamise, riigivalitsemise või infoühiskonna eesmärkidesse ja olema kooskõlas vastavate poliitika eesmärkidega. Ei eeldata, et projekt avaldab vaid positiivset mõju. Nõude eesmärgiks on see, et oleks kirjeldatud millist mõju omab. Kui mõjutab või on risk, et mõjutab negatiivselt, siis peab olema kirjeldatud, millised on meetmed, mis leevendavad mõju vähemalt neutraalseks.

Punkti 8 kohaselt peab taotlusest olema välja loetav, et projektis toetatavate tegevuste tegemine jääb TAT määrukses sätestatud lubatud abikõlblikkuse perioodi. Taotleja määratleb oma projekti abikõlblikkuse perioodi vastavalt kavandatavale tegevuste elluviimise ajakavale, arvestades TAT määrukses sätestatud tegevuste elluviimiseks lubatud ajaperioodi.

Vastavalt ühissätete määruse artikli 65 lõikele 2 on võimalik, et projekti abikõlblikkuse periood algab 2014. aasta 1. jaanuarist ehk hüvitada saab kulusid, mis tekkisid enne toetuse taotluse esitamist ka tagantjärele, kui TAT määrukses on selline võimalus antud. Siiski ei või abikõlblikkuse periood alata enne taotluse esitamist, kui seda välistavad riigiabi või vähese

tähtsusega abi andmise reeglid või kui projekt on toetuse taotluse esitamise hetkeks ellu viidud (vt alloleva punkti selgitust). Tagantjärele ei saa kulusid hüvitada lihtsustatud hüvitamisviiside rakendamisel, sest nende alusel hüvitamises peab olema eelnevalt kokku lepitud ehk TROga lubatud. Kui kulusid hüvitatakse lihtsustatud hüvitamisviisi alusel, siis toetuse väljamaksmisel vaadatakse vaid tegevuste tehtust või tulemuste saavutamist. Kuigi programmiperiood on hõlmatud aastatega 2014–2020, siis seoses n+3 põhimõttega ja vastavalt ühissätete määruse artikli 65 lõikele 2 saab toetuse andmise kohustusi võtta ehk TROsid teha ja toetust võib välja maksta kuni 2023. aasta lõpuni.

Punktis 9 kirjeldatud nõue tuleneb ühissätete määruse artikli 65 lõikest 6, mille kohaselt ei toetata projekti, mis on enne toetuse taotluse esitamist ellu viidud ehk kui kõik projekti toetatavad tegevused on juba tehtud, sõltumata sellest, kas kulud on tasutud – sellisel juhul on tõendatud taotleja võimekus viia projekt ellu omavahendite arvel, mistõttu puudub vajadus toetuseks. Sõna ”tegevus” on mitmuses. Seega nõue ei ole täidetud, kui kõik tegevused on ellu viidud. Kui tegemist on ühe tegevusega mitmest, siis nõue on täidetud, kui üks või mõni tegevus on tegemata. Näiteks kui projektis toetatakse vaid projekteerimist, siis nõue ei ole täidetud, kui projekteerimine on lõpetatud enne taotluse esitamist. Kui projekti elluviimise kontrollimisel selgub, et TRO on tehtud enne taotluse esitamist elluviidud projektile, siis tehakse vastavalt STS § 22 lõike 3 punktile 1 TRO kehtetuks tunnistamise otsus ning nõutakse väljamakstud toetus tagasi.

Punkti 10 kohaselt peab toetatavad tegevused tegema Eestis, kuna ühissätete määruse artikli 70 lõike 1 kohaselt peab toetuse kasutamise mõju ilmnema Eestis. Samas juhul, kui ühissätete määruse artikli 70 lõikes 2 nimetatud tingimused on täidetud, võib TAT määruses võimaldada toetatavaid tegevusi teha ka väljapool Eestit. Euroopa Sotsiaalfondist (ESF) toetatava tegevuse võib teha väljapool Eestit, kui on täidetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1304/2013, mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1081/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 470–486) (edaspidi *ESF määrus*), artikli 13 lõigetes 2 ja 3 nimetatud tingimused. Taotluses märgitud projekti toetatavate tegevuste asukoht peab olema kooskõlas TAT määruses lubatud tingimustega.

Punkti 11 kohaselt peab taotluses märgitud taotletava toetuse summa ja selle protsentuaalne osakaal abikõlblikest kuludest jääma määrusega lubatu piiresse. Näiteks tulenevalt taotluste rahastamiseks määratud toetussumma jäägist võib rakendusüksus teha ettepaneku taotluses märgitud taotletava toetuse summa vähendamiseks. Kui taotleja on nõus vähendatud toetusega projekti ellu viima, võib teha TRO vähendatud toetuse summa kohta.

Punkti 12 kohaldatakse juhul, kui projekti suhtes rakendub STS § 24 punktis 14 viidatud ühissätete määruse artikli 71 tähenduses projekti tulemuste kestvuse kohustus. Taotluses peavad olema kirjeldatud piisavad abinõud, et tagada toetuse saaja suutlikkus projekti tulemuste kestvuseks. Projekti tulemuste kestvus tuleb tagada pärast projektile lõppmakse tegemist kolme, viie, teatud juhtudel kümne aasta või TAT määruses sätestatud pikema aja jooksul, mis on kooskõlas riigiabi eeskirjade ja ühissätete määruse artikliga 71. Tõendamaks suutlikkust hoida projekti sihipäraselt töös TROs märgitud eesmärgil, võib näiteks esitada ülevaate sõlmitud tellimus- või üürilepingutest, juhtorgani poolt kinnitatud ettevõtte tegevuskavast või strateegiast või projekti rahavoogude analüüsist. Kindlasti tuleb kirjeldada projekti püsikulusid ja nende eeldatavat maksumust. See on vajalik, et projekti valikul saaks hinnata projekti kuluefektiivsust ja majanduslikku kasu. Samuti saab kulude hüvitamisel hinnata, kas valitud tegevused ja kulud on sobivad, vajalikud ja tõhusad projekti tegevuste väljundite ja nende abil projekti tulemuste saavutamiseks. Eelnõus nimetatud “püsikulud” on üldises majanduslikus tähenduses ja hõlmavad endas ka STS § 15 lõikes 5 nimetatud “täiendavaid püsikulusid”, mida käsitletakse vaid riigieelarveseaduse tähenduses. Riigieelarve kajastab riigiasutuste kulusid. Seega STS § 15 lõike 4 punktis 9

nimetatud nõue on saada teavet koormusest riigieelarvele, kuid antud nõude mõte on tagada projekti kestvuse nõue.

Määruse koostamisel tuleb otsustada, kas rakendatakse ühissätete määruse artikli 71 lõike 1 viimases lõigus nimetatud võimalust kohaldada väikese- ja keskmisega suurusega ettevõtetele kestvuse nõudena kolme aasta pikkust ajaperioodi projektile viimase makse tegemisest.

Punkti 13 kohaselt, kui projekti viiakse ellu koostöös partneri või partneritega, siis tuleb taotluses kirjeldada, milliseid tegevusi teeb partner ja millises mahus jäävad partneri abikõlblikud kulud tema enda kanda ehk partneri panust omafinantseeringusse. STS § 2 punkti 10 kohaselt on partneriks isik, asutus või rahvusvaheline organisatsioon, kes osaleb projektis toetatava tegevuse rakendamisel ja kellel tekivad selle käigus kulud. Projekti partner peab vastama taotlejate või partnerite sihtgrupile, kui nii on seatud erinõue, ja tema tegevused toetatavatele tegevustele. Partneri kohta info on vajalik, sest see annab veendumuse, et projekt on teostatav näiteks juhul, kui on kahtlus, et taotleja ei ole suuteline üksi projekti ellu viima, aga ka seetõttu, et rakendusüksus oleks teadlik, milliste tegevustega on seotud partneri kulud, kuna toetuse saaja esitab maksetaotluses hüvitamiseks ka partneri kulud.

Punkti 14 kohaselt on nõudeks, et ei tohi taotleda toetust kulule, millele on toetust juba eraldatud. Taotluse menetlemisel saab toetuse taotlejalt küsida infot planeeritava projekti kuludele mõnest teisest meetmest või riigisisestest või muudest välisabi vahenditest toetuse taotlemise ja saamise kohta. Igal juhul ei tohi projektis toetatavaid tegevusi, detailsemalt kulusid topelfinantseerida. Rakendusüksusel on võimalik info saamiseks teostada päring registris või küsida teiselt rakendusüksuselt või põllumajandustoetuste andjalt.

Punkti 15 kohaselt, juhul kui TAT määrusega ei ole ette nähtud kohustusliku tingimusena registri kaudu teabe edastamine, siis peab taotlus sisaldama teavet taotlejale dokumentide ja teabe kättetoimetamise viisi kohta. Nõude mõte on selles, et taotleja otsustaks juba taotlemise hetkel, kas rakendusüksusega toimub teabevahetus registri vahendusel või eelistab ta kirjalikku või elektroonilist esitamist.

Punkti 16 kohaselt ei ole lõikes nimetatud ammendav, sest TAT määruses võib olla sätestatud taotlusele täiendavaid nõudeid. Näiteks juhul, kui toimub toetuse taotlemine avaliku ja erasektori partnerlusprojektile või suurprojektile, tuleb tagada kooskõla ühissätete määruse tingimustega, sealhulgas selle määruse alusel antud Euroopa Komisjoni määrustega. Ühtlasi juhul kui antakse riigiabi või vähese tähtsusega abi, siis tuleb STS § 14 punkti 4 kohaselt TAT määruses kirjeldada täpsemalt, millise riigiabi liigiga on tegemist ja millised reeglid konkreetselt kohalduvad, mh kirjeldada TAT määruses toetatavaid tegevusi, toetuse andmise piirmäärasid jne.

TAT määrusega võib nõuda toetuse maksetaotluste esitamise eeldatava ajakava. Sellise nõude seadmine on asjakohane, kui kavandatakse toetuse väljamaksmist mitmes jaos ehk vahemaksetena või kui eeldatav ajaplaan on vajalik koordineerimiseks riigieelarvesse toetuse summade kavandamiseks. Eelnevalt määratletud ajakava aitab jälgida mitme-aastase projekti elluviimise kulgemist ja saada varakult infot võimalikest tõrgetest.

Taotluses esitatav teave on taotluse põhiesemeks – kirjeldatud asjaolude põhjal kinnitatakse TROs toetatava projekti elluviimise tingimused. Milliseid asjaolusid TROs tuleb otsusega muuta, on sätestatud eelnõu §-s 10. TROs nimetatud tingimuste täitmisel kooskõlas õigusaktidega tekib toetuse saajal õigus taotleda toetuse väljamaksmist. Mõõdetavate tulemuste saavutamine on üks toetuse saaja kohustustest, mis peab olema täidetud ning

mille osaline täitmine võib mõjutada toetuse väljamaksmist STS § 45 lõike 1 punkti 3 alusel isegi siis, kui kulu on muudele tingimustele tuginedes hüvitatav.

Lõikes 2 nimetatakse minimaalsed taotlusele lisatavad kinnitused.

Punkti 1 kohaselt, kui projekti viiakse ellu koostöös partneri või partneritega, siis tuleb taotlusele lisada partneri kinnitus projektis osalemise kohta, et veenduda, kas taotluses kajastatu vastab partneriga kokku lepitule. Juhul, kui selline info on toetuse saaja ja partneri vahel sõlmitud lepingus, siis on võimalik kinnitada partneri osalemist projektis lepingu esitamiseega.

Punkti 2 kohaselt peab toetuse taotleja kinnitama, et ta on teadlik toetuse saamisest avalikkusele teavitamise nõuetest. Teavituse nõue tuleneb ühissätete määruse lisa XII punktist 3.1.2.f, mille kohaselt peab taotleja olema teadlik kohustusest teavitada avalikkust projekti eesmärgist ning fondidest projektile antavast toetusest. Täpsemad teavitamisreeglid sätestatakse STS § 39 lõike 10 alusel antava Vabariigi Valitsuse määrusega.

Punkti 3 kohaselt kooskõlas ühissätete määruse lisa XII punktiga 3.2.1 ja STS § 39 lõike 3 alusel peab taotleja nõustuma, et saades toetuse saajaks, avalikustatakse toetuse saamisega seotud andmed toetuse saajate nimekirjas korraldusametuse veebilehel www.struktuurifondid.ee.

Punktiga 4 välditakse olukorda, kus toetuse taotleja võib olla eksiarusaamal, eeldades, et kui talle määratakse TRO-ga toetuse summa, siis ta sellise summa ka saab. TROga tekib toetuse saajal õigus esitada taotlus abikõlblike kulude hüvitamiseks. Sättega tagatakse toetuse taotleja teadlikkus toetuse andmise tingimuslikkusest ehk toetuse saamine sõltub toetuse väljamaksmise aluseks olevate tingimuste ja toetuse saaja kohustuste täitmisest.

Punkti 5 eesmärk on tagada, et toetuse taotleja on teadlik tulu teenimisega seonduvatest sätetest ja eelkõige sellest, et puhastulu, millega ei ole toetuse summa määramisel TROs arvestatud, võib vähendada toetuse summat. Projektiga teenitud tulust tuleb teavitada rakendusüksust vastavalt TATi määruuses täpsustatud korrale.

Punkti 6 kohase kinnitusega taotleja ja partner, kes ei ole riigiasutused, nõustuvad, et neid auditeeritakse STS § 11 ja kontrollitakse § 40–42 kohaselt. Kuna toetuse saamise aluseks olevate tõendite esitamise ehk tõendamise kohustus lasub eelkõige toetuse saajal, siis toetuse saamise üks tingimustest on toetuse saaja vabatahtlik nõustumus, et toetuse saamisega seotud kulude abikõlblikkust ja toetuse saaja kohustuste täitmise kontrolli ja auditeid tehakse projektiga seotud kohtades. Kuna riigiasutuse üle ei tehta riiklikku järelevalvet, vaid haldusjärelevalvet, siis riigiasutusest taotleja nõustumust ei ole vaja.

3. peatükk

Taotluse menetlemine

Tulenevalt ühissätete määruse artikli 125 lõike 3 punktist c ja lisa XII punktist 3.1.2 peab potentsiaalsetele toetuse taotlejatele andma teada projektide toetamise tingimused, toetuse taotluste läbivaatamise korra, menetlustähtajad ning toetatavate projektide valimise kriteeriumid. Eelnõu 3. peatükis kirjeldatakse taotluse menetlemise nõudeid, sh taotluse rahuldamisest ja rahuldamatust jätmist. Taotluse menetlemise tingimusi ja korda täpsustatakse TAT määruuses. Taotluse menetleja peab tagama kogu taotluse menetlemise protsessi dokumenteerimise, seda kas protokolliliselt, otsustega, kontroll-lehtedel vms sarnasel viisil.

Eelnõu § 5 lõike 1 kohaselt tuleb teha taotluse vastu võtmata jätmise otsus, kui STS § 21 lõike 3 kohaselt ei ole taotlus esitatud tähtaja jooksul. Samuti ei võimaldata taotluse esitamistähtaja ennistamist. See tähendab, et taotlust ei võeta sellisel juhul taotluse nõuetele vastavuse kontrolli.

STS § 21 lõike 3 kohaselt tehtud taotluse vastu võtmata jätmise otsus on haldusakt haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) tähenduses ja seega peab järgima HMS §-de 54–57 kohaseid haldusakti vormistamise nõudeid. Otsuste vormistamise ühtlustamise eesmärgil kohaldatakse tagasiside andmisel HMS vormistamise nõudeid ka riigiasutusest taotlejatele.

Lõikes 2 selgitatakse, et juhul kui registri või rakendusüksuse infosüsteemi (portaali) tehnilise vea tõttu ei ole võimalik taotlust tähtpäevaks esitada, loetakse taotlus siiski tähtpäevaliselt esitatuks, kui see on rakendusüksusele registri või rakendusüksuse infosüsteemi kaudu saadetud tehnilise vea likvideerimise järgsel tööpäeval. Taotlejatele antakse esimesel võimalusel rakendusüksuse veebilehel teada, et infosüsteem toimib jälle.

Eelnõu §-ga 6 selgitatakse, et taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavust kontrollitakse, kui taotlus on vastu võetud. Kui vastavuse kontrollimisel selgub, et taotluses esitatud teave ei ole siiski piisav või mõni nõue ei ole täidetud, antakse tavapäraselt HMS § 15 lõigete 2 ja 3 tähenduses taotlejale võimalus puuduse kõrvaldamiseks, sh lisateabe esitamiseks ja määratakse selleks tähtaeg. Nõude täitmiseks täiendava tähtaja andmine sõltub nõude olemusest ja võimalusest seda mõistliku täiendava tähtaja jooksul täita. Kui taotleja kõrvaldab puuduse ettenähtud tähtaja jooksul, loetakse nõue täidetuks. Kui puuduste kõrvaldamise raames esitatud lisateave ei anna ikkagi alust lugeda nõue täidetuks, siis tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus kooskõlas STS § 23 lõike 1 punktiga 2.

Määruses võib sätestada puuduste kõrvaldamiseks antava pikima aja. Voorulise taotlemise korral tuleb aja määramisel arvestada taotluste menetlemise üldist tähtaega, sealhulgas millises ajagraafikus kavandatakse läbida taotluste nõuetele vastavuse kontrolli ja projektide hindamise etapp.

Eelnõu § 7 kohaldub nendele taotlustele, mis tunnistati vastavuse kontrollis kõikidele nõuetele vastavaks. Vastavaks tunnistatud projektile toetuse andmine sõltub valikukriteeriumitest ja –metoodika rakendamise tulemusest.

Lõikes 1 selgitatakse, et projektide valikukriteeriumid ja -metoodika kinnitab ühissätete määruse artikli 110 lõike 2 punkti a kohaselt rakenduskava seirekomisjon, kes võib need kinnitada konkreetse prioriteetse suuna, meetme või meetme tegevuse kohta. TAT määruses kohaldatavad projektide valimiskriteeriumid peavad olema kooskõlas ühissätete määruse artikli 125 lõike 3 punktis a nimetatud nõuetega ja seirekomisjoni poolt heaks kiidetuga. TAT määruses võib seirekomisjoni kinnitatud valikukriteeriume ja –metoodikat täpsustada ja täiendada, sh näha ette täiendavaid kriteeriume ja tegevusi, mis tagavad kõige paremini meetme või meetme tegevuse tulemustesse panustava projekti väljavalimise.

Lõike 2 kohaselt tuleb valikukriteeriumile omistatud hindepunktide skaala, hindepunkti andmise aluseks olevate asjaolude kirjeldus ja hindepunkti andmise põhjendamise kord kehtestada, kas TAT määruses või muus asjakohases dokumendis (nt hindamisjuhend). Juhul kui nimetatud asjaolud sätestatakse mujal kui TAT määruses, siis tuleb need igal juhul avalikustada rakendusüksuse veebilehel ja sellest taotlejaid teavitada. Valikukriteeriumite selge lahtimõtestamine, sh kriteeriumile hindepunkti andmise aluseks olevate asjaolude kirjeldus, on oluline selleks, et toetuse saajale oleks arusaadav, milliseid projekte valimisel eelistatakse ja mida sealjuures hinnatakse. Läbipaistvad ja selgelt kirjeldatud hinnatavad valikukriteeriumid on taotlejale abiks taotluse koostamisel – projekti tegevuste ja tulemuse kirjeldamisel. Ühtlasi on sellised asjaolud juhendiks taotluste

hindajatele ja otsuse tegijale. Läbipaistvad valikukriteeriumid ja -metoodika võimaldavad tugineda STS § 21 lõikele 5 ehk mitte anda lisaselgitusi ja –põhjendusi taotluse rahuldamata jätmise otsuses, seega nende järgimise tõendid on piisavad taotluse rahuldamata jätmise põhjendamiseks.

Lõike 3 kohaselt võib projektide valimine toimuda, kas lävendi või paremusjärjestuse alusel või lävendile vastanud projektid seatakse omakorda veel pingeritta. Lävend võib olla seatud näiteks valikukriteeriumi miinimumnõudena või valikukriteeriumi hindepunkti lävendina. Projektide valimine saab toimuda taotluste rahastamise eelarve mahu piires tuginedes valimistulemusele.

Lõige 4 käsitleb olukorda, kus valikukriteeriumite ja -metoodika alusel toetamiseks sobilike projektide tulemused on võrdsed, kuid taotluste rahastamise eelarve maht ei võimalda kõiki projekte rahastada. Selleks, et võrdsete tulemustega projektide vahel valiku tegemine oleks läbipaistev, peab TAT määruses sätestama, mille alusel üht projekti teisele eelistatakse.

Lõikes 5 sätestatakse viimase abinõuna liisu heitmine, juhul kui pärast lõikes 4 sätestatu rakendamist jäävad projektid endiselt võrdsete tulemustega.

Lõikega 6 selgitatakse ühese arusaadavuse eesmärgil, et kui tegemist on investeringute kava alusel toetuse andmisega, siis projektide valimine toimub investeringute kava koostamise raames ja seega tuleb rakendada eelnõu §-s 7 sätestatut. Taotluste esitamisel projektide valimist uuesti ei toimu.

Eelnõu § 8 lõigetega 1 ja 2 nähakse ette TRO ja rahuldamata jätmise otsuse tegemise üldised alused. Taotlus rahuldatakse juhul, kui taotleja, partner ja taotlus vastavad TAT määruses nimetatud nõuetele ning taotlus kuulub valimistulemuse põhjal rahuldamisele. Taotluse rahuldamata jätmise otsuse tegemiseks piisab sellest, kui täitmata on kas või üks eelnõu §-s 2 või §-s 4 loetletud nõuetest. Samuti ei vasta taotlus nõuetele, kui on tuvastatud teadlikult valeandmete esitamine või taotleja või partner on ähvarduse või muul õigusvastasel moel mõjutanud taotluse menetlemist – sellisel juhul jäetakse toetuse taotlus rahuldamata koostoimes STS § 22 lõike 3 punktiga 2 ning seeläbi tagatakse EL pettuste vastase poliitika rakendamine². Kui nõuetele vastamist soovitakse kontrollida toetuse taotleja või partneri juures või kavandatava tegevuse tegemise kohas, kuid taotleja või partner ei võimalda sellist kontrolli läbi viia, siis loetakse, et taotlus ei vasta nõudele, mille kontrollimiseks kohapealset kontrolli taheti teha. Põhjendatud juhtudel oma uurimiskohustuse täitmiseks annab taotluse menetleja täiendava võimaluse kontrolli toimumiseks. Kuna tegemist on soodustava haldusega, siis on eelkõige taotlejal kohustus tõendada, et talle seatud nõuded on täidetud.

Lõikega 3 tagatakse liikmesriigi kohustus, mis tuleneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 2009/52/EÜ, millega sätestatakse ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tööandjatele kohaldatavate karistuste ja meetmete miinimumnõuded

² Nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95, 18. detsember 1995, Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta, artikli 1 lõike 2 kohaselt tähendab "Eeskirjade eiramine" ühenduse õiguse mis tahes sätte rikkumist ettevõtja tegevuse või tegevusetuse kaudu, mis kahjustab või kahjustaks ühenduste üldeelarvet või nende juhitavaid eelarveid kas otse ühenduste nimel kogutud omavahenditest laekunud tulu vähenemise või kaotamise või põhjendamatu kuluartikli tõttu.

(ELTL L 168, 30/06/2009, lk 24–32)³ artikli 7 lõike 1 punktist a, mille kohaselt ei tohi anda toetust viie aasta jooksul ebaseadusliku töötamise avastamisest. Sätet kohaldatakse, kui taotlejat või tema projekti partnerit on karistatud karistusseadustiku § 260¹ alusel ja vastav karistus on kehtivana karistusregistris. Sellise taotleja projekti ei arvata investeringute kavasse, ega rahuldata taotlust, kui kavasse arvamine või TRO tegemine jääb keeluperioodi. Taotluse menetlejal tuleb teha päring karistusregistrisse saamaks teada, kas taotlejat või tema seaduslikku esindajat on karistatud karistusseadustiku § 260¹ (Eestis ilma seadusliku aluseta viibivale välismaalasele töötamise võimaldamine) alusel.

Lõikega 4 sätestatakse täpsemalt, millist teavet peab TRO ja taotluse rahuldamata jätmise otsus sisaldama, arvestades toetuse andmise menetlust ja HMSis sätestatud haldusakti koostamise nõudeid.

TROs tuleks märkida toetuse saaja kohustused, mis on STSis või mõnes muus õigusaktis. Eelistada tuleks viitamist ümberkirjutamise asemel. Üldaktis sisalduvad kohustused rakenduvad vaid läbi üksikotsuse ehk eelnõu tähenduses läbi TRO.

TROga määratakse kindlaks ka see, kas toetus makstakse välja pärast kulude abikõlblikkuse tingimuste täitmist tegelike kulude alusel või pärast väljamaksetingimuste täitmist mõne kulude lihtsustatud hüvitamisviisi alusel. Ettemakse saamise võimaldamine ei pea olema TROga kinnitatud, sest ettemakse tegemise otsuse võib teha jooksvalt projekti elluviimise käigus. Ettemakse saamine peab olema TAT määrusega võimaldatud.

TROs tuleb ühtlasi märkida maksetaotlusega esitatavad dokumendid ja muu teave ning projekti elluviimist kajastavate aruannete esitamise kord. Edastamise korra juures tuleb täpsustada, millist teavet esitatakse läbi registri, kui toetuse saaja on kohustatud või nõustunud läbi registri infot vahetama, või sealjuures või millisel juhul tuleb teave esitada kirjalikult või elektrooniliselt.

Selleks, et toetuse saaja oleks juba TRO saamisel teadlik toetuse kasutamisega seotud nõuete ja kohustuste eiramisega seotud tagajärgedest, siis märgitakse TROs ka väljamaksete peatamise, TRO kehtetuks tunnistamise ja finantskorrektsiooni alused.

Kui HMS tähenduses on isikul õigus esitada vaie, siis tuleb TROs tulenevalt HMS §-st 57 märkida teave otsuse vaidlustamise kohta, tähtaja ja korra kohta, kui taotlejal on vaide esitamise õigus koos otsuse tegija andmetega.

TROs võib kirjeldada ka muud teavet, nt indikatiivset toetuse väljamaksete ajakava, mis aitab rakendusüksusel hinnata projekti edenemist ja seeläbi tuvastada projektis ilmnevaid probleeme.

Toetuse saamine on tingimuslik. Toetuse saamiseks on vaja nõudmisel tõendada, et TROs kirjeldatud toetuse maksete aluseks olevad toetatavad tegevused on tehtud ja makstud nõutud ajal, ning projekti väljundid ja nende koosmõjus projekti tulemus on saavutatud. Toetuse andmise tingimuslikkus välistab toetuse saaja õiguspärase ootuse TROga määratud toetusele. Projekti tulemuste mittesaavutamine või tegevuste tehtuse ja makstuse mittetõendatavus võib tähendada toetuse saaja kohustuste osalist või täielikku täitmata jätmist ehk kokkuvõttes kulude mitteabikõlblikkust, mille tagajärjeks võib olla

³ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2009L0052:20090720:ET:HTML>

finantskorrektsioon. Korrektsiooni tegemisel rakendatakse proportsionaalsuse põhimõtet ehk korrektsiooni suurus sõltub tulemuste mittaavautamise proportsioonist kavandatud projekti väljundite ja tulemuste mahusse ning objektiivsetest asjaoludest.

Lõikega 5 ühtlustatakse nõudeid taotluse rahuldamata jätmise otsuses sisalduvale teabele. Ühtlasi tuleb taotluse rahuldamata jätmise otsust põhjendada. Vastavalt HMSile tuleb soodustava haldusakti andmisest keeldumist kirjalikult põhjendada, märkides selles õigusliku aluse ja otsuse tegemiseks õigusliku aluse suhtes relevantseid faktilised asjaolud. STS § 21 lõike 5 kohaselt ei pea rahuldamata jätmise otsuse motiveerimisel projekti koondhinnet ega hindajate antud hinnanguid ja kaalutlusi täiendavalt põhjendama kui projekti hinnatakse ja valitakse avalikustatud valikukriteeriumide ja -metoodika kohaselt. Kui faktiliselt ei ole nõuetele vastavate projektide vahel valiku tegemisel kohaldatavaid valikukriteeriume ja -metoodikat avalikustatud või avalikustatud kriteeriumid ning nende rakendamise metoodika ei ole piisavalt läbipaistvad, ei pruugi STSis sätestatud põhjendamise erand kohalduda ning otsuses tuleb esitada põhjendused ja kaalutlused, mille põhjal on jälgitav otsusele jõudmine ja tekib veendumus, et on otsuse tegemisel on otsustamisel asjassepuutuvaid asjaolusid hinnatud ja kaalutud.

Kui taotlus jäetakse rahuldamata vastavuskontrolli etapis, siis STS § 21 lõike 5 ei kohaldu ja tuleb alati otsuses nimetada, milline nõue ei ole täidetud ja kirjeldada, kuidas leiti, et nõue ei ole täidetud.

Lõikega 6 sätestatakse üheselt, et TRO lahutamatuks osaks on toetuse taotlus ja ühtlasi selles sisalduv teave. Taotluse menetlemisel võib taotlejalt olla küsitud täpsustusi eraldiseisva selgitusena või palutud esialgset taotlust korrigeerida – igal juhul on TRO aluseks taotlus, sh täpsustatud sõnastuses. Juhul kui TROs ei peeta otstarbekaks taotluses sisalduvat infot üle kirjutada, tuleb otsuses väga selgelt viidata kohale, kust taotluses on võimalik vastav teave leida.

Lõikega 7 korratakse üle HMSga sätestatud tingimused otsuse kättetoimetamiseks. Teatavaks tegemise või kätte toimetamise viis sõltub TAT määruses ja taotluses märgitud korrast.

Eelnõu § 9 käsitleb taotluse osalist ja kõrvaltingimusega rahuldamist.

Lõigete 1 ja 2 kontekstis tähendab taotluse osaline rahuldamine, et mõnda algse taotluse põhiesemeks olevat asjaolu, näiteks toetuse summat, projekti tegevusi ja tulemusi, ei toetata algses taotluses nimetatud ulatuses või kujul. Osaline TRO tehakse taotlejaga eelnevalt kooskõlastatult ning selles fikseeritakse millises ulatuses taotlus rahuldatakse. TAT määruses on soovitatav taotluse menetlejale sätestada osalise rahuldamise õigus. Sellisel juhul antakse juba TAT määruses teada, et taotluse menetleja võib teha ettepaneku taotlust muuta ehk taotlust osaliselt rahuldada ning seega ei teki taotlejal ootust, et taotlus, kas rahuldatakse või jäetakse rahuldamata taotluses esialgselt esitatud teabe alusel. Muutmisettepanek on põhjendatud näiteks juhul, kui projekti tegevused on liiga toreduslikud või need pole taotletavas mahus sobivad, vajalikud või piisavalt tõhusad ning kui taotluses nimetatud asjaolu muutmise tulemusel on projekti mõju meetme või selle tegevuse tulemusse põhjendatum. Selline ettepanek võib eeldada taotluse menetleja poolt ekspertide kaasamist ehk taotluse menetleja saab tugineda eksperdi arvamusele. Muutmisettepanek võib olla ajendatud ka asjaolust, et taotluste rahuldamiseks kavandatud eelarve ei võimalda taotletud toetuse summat täielikult katta. Sellisel juhul pakutakse

taotlejale võimalus kaaluda, kas ta on nõus ka väiksema toetussummaga projekti ellu viima või vajadusel projekti muutma. Muudatusettepaneku tegemisel on otsustajal kohustus taotleja ära kuulata. Juhul kui taotleja on nõus projekti muutma, siis tuleb taotluse menetlejal veenduda, et muudetud taotlus vastab nõuetele ja valikukriteeriumitele – selleks võib olla vajalik kontrollida nõuetele vastavust ja hinnata muudetud mahus projekti uuesti vastavalt projektide valikukriteeriumile ja -metoodikale. Saadud hindamistulemuse põhjal (koht pingereas, lävendile vastamine või selle ületamine) selgub, kas projekti saab toetada, sealhulgas arvata investeeringute kavasse. Kui taotleja ei ole nõus projekti muutma ehk kokkulepet ei saavutata, jäetakse taotlus rahuldamata eelnõu § 8 lõike 2 punkti 6 kohaselt.

Lõike 3 kohaselt kooskõlas HMS §-ga 53 võib TRO jõustumine olla tingimuslik. Juhul, kui mõni nõue ei ole täidetud taotluse menetlemise ajal ja mille mittetäidetus ei takista taotluse edasist menetlemist ning kui on tõenäoline, et see nõue on mõistliku aja jooksul ja igal juhul enne projekti lõpetamist täidetav, siis võib taotluse rahuldada kõrvaltingimusega. Kõrvaltingimuse seadmisel näeb taotluse menetleja ette, mida toetuse saaja peab tegema või millise asjaolu saabumine peab olema tõendatud ja millise aja jooksul. Nõuetekohase kõrvaltingimuse saabumisel vormistatakse sellekohane teave TRO juurde, millega loetakse, et TRO selle tingimuse suhtes jõustunuks.

Kui TRO jõustumine on tingimuslik, siis menetletakse taotlust tavalises korras. Erisus on vaid TRO osalises jõustumises ja selles, et STS § 29 lõike 7 kohaselt ei või toetust välja maksta, sealhulgas ettemaksena, enne TRO lõplikku jõustumist.

Lõikega 4 nähakse selge kord kõrvaltingimusega otsuse tegemiseks, kui tegemist on KOVi või temast arvestusüksusest toetuse taotleja projekti toetamisega. Kõrvaltingimusega otsuse tegemine sõltub sellest, kas vaatamata KOVi või arvestusüksuse võlakooormusele, on võimalik projekt TAT määruuses nimetatud abikõlblikkuse perioodil ellu viia, tingimusel, et nõuded täidetakse projekti abikõlblikkuse perioodil ja ka TRO tegemine jääb sellesse aega. Otsuse tegemisel arvestatakse Rahandusministeeriumi arvamust. Kõrvaltingimusega TROs määratakse nõuete täidatuse kontrollimise tähtpäev, arvestades taotluse menetlemisele ja projekti elluviimiseks kuluvat aega.

4. peatükk

Taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamine

Eelnõu § 10 lõike 1 kohaselt on võimalik TRO-d muuta nii rakendusüksuse kui ka toetuse saaja algatusel. TRO muutmise toimub reeglina toetuse saaja algatusel, näiteks juhul, kui toetuse saaja peab möödapääsmatuks TRO aluseks olevat projekti muuta. Muutmise võimaldamine on sobiv ja vajalik, sest toetuse taotlemisel ei pruugita tulemuse saavutamiseks kõiki tegevusi või tegevuste ulatust ette näha. Seega ei ole põhjendatud nõuda algsest kavandatud tegevusplaanist detailselt ja järgalt kinnihoidmist. Kui TRO muutmise seisneb väljundite vähendamises, siis peaks vähenema ka toetuse maht. Samuti peaks nii toimima kui vähendatakse projekti tulemusnäitajaid, millisel juhul on tegemist taotluse rahuldamisotsuse osalise kehtetuks tunnistamisega. Kui tegemist on riigiabi või vähese tähtsusega abi (edaspidi VTA) andmisega, tuleb tegevuste muutmise võimaldamisel lisaks jälgida, kas see on võimalik ka EL õigusest sätestatud riigiabi ja VTA andmise reeglistiku kohaselt.

TRO-d saab muuta kuniks TRO ei ole kehtivust kaotanud. Arvestades, et TRO alusel tekib toetuse saajal õigus toetusele, siis tulenevalt HMS § 61 lõikes 2 sätestatud alternatiivist,

mille kohaselt haldusakt kehtib, kuni haldusaktiga antud õiguse lõpliku realiseerimiseni, kaotab TRO kehtivuse, kui abikõlblike kulude katteks on toetus väljamakstud, sealhulgas loetakse ettemakse abikõlblike kulude katteks kasutatuks ja projekti lõpparuanne rakendusüksuse poolt heaks kiidetud.

Lõigetega 2 ja 3 nimetatakse need asjaolud, milliste muutmine peab toimuma TRO muutmise otsusega ja milliste osas piisab vaid toetuse saaja poolt rakendusüksuse teavitamisest. TRO muutmisel peab projektis kavandatu jääma kooskõlla TAT määrusega. TAT määruuses võivad olla sätestatud täiendavad asjaolud, milliste muutmisel tuleb muudatus kinnitada rakendusüksuses otsusega.

Vastavalt lõikele 2 ei tohi muutuda projekti eesmärk ja projekti tegevustega saavutatav tulemusnäitaja. Kui projekti algset eesmärki ja tulemusnäitajat tahetakse muuta, siis tegemist saab olema sisuliselt uue projektiga ja selline projekt peaks uuesti konkureerima uues taotlusvoorus. Otsusea tuleb muuta kõiki lõikes 2 nimetatud asjaolusid, sealjuures võib esineda muutmisvajadus ühe või mitme punkti alusel. Projekti tulemusnäitaja sihttase võib väheneda, kuid selle vähenemine peab käima käsikäes väljundinäitaja ja toetuse vähenemisega (nt kahe raudteepeatuse korrastamise asemel korrastatakse üks). Seda seetõttu, et saavutada rakenduskava tulemused ehk täpsemalt prioriteetse suuna väljundinäitajate sihttasemed, millised väljenduvad täpsemalt meetmete nimekirjas nimetatud meetme tegevuse väljundinäitaja sihttasemes. Kui prioriteetse suuna väljundinäitajate sihttasemeid ei saavutata, võib EK vähendada, arvestades objektiivseid asjaolusid, rakenduskavale määratud EL osalust vastava prioriteetse suuna raames. Tulenevalt rakenduskava sekkumisloogikast tuleb arvestada, et rakenduskava tulemusreservi saab võtta prioriteetse suunas kasutusele, kui prioriteetse suuna väljundinäitajate sihttase on saavutatud. Prioriteetse suuna väljundinäitajate sihttaseme saavutamine sõltub aga meetme tegevuse väljundinäitajate sihttaseme saavutamisest ning viimane projekti tulemusnäitaja sihttaseme saavutamisest. Seega peab projektile toetuse andmine olema kooskõlas ehk proportsionaalne meetme tegevuse tulemuste saavutamise maksumusega, millist põhimõtet rakendab rakendusüksus kaalutusõiguse alusel nii TRO kui ka selle muutmisotsuse tegemisel.

Muude asjaolude ilmnemisel, mis ei ole nimetatud lõikes 2 ega määratud TRO esemeks TAT määruuses, teavitab toetuse saaja muudatusest rakendusüksust kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vastavalt STS § 24 punktile 8 viivitamatult, nt e-kirja teel või registri kaudu või muul TAT määruuses või TROs märgitud viisil. Lõige 2 on kooskõlas STS § 24 punktiga 8, mille kohaselt peab toetuse saaja teavitama rakendusüksust viivitamata kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis taotluses esitatud või projektiga seotud andmete muutumisest, projekti elluviimist takistavast asjaolust, sealhulgas pankrotimenetlusest, likvideerimismenetlusest, projekti odavnemisest või kallinemisest ning projektiga seotud vara üleandmisest teisele isikule või asutusele.

Rakendusüksust peab igat teavet hindama, sest sõltumata toetuse saaja taotluse sõnastusest võib teave olla käsitletav sisuliselt TRO muutmise avaldusena või teatena. Kui sisuliselt on tegemist lõike 2 rakendamise, tuleb rakendusüksusel otsustada, kas TRO-d muuta või mitte.

Lõike 4 kohaselt kohustatakse enne TRO muutmise otsuse tegemist kontrollima muudatuse asjakohasust vastavalt TAT määruuses sätestatud asjakohastele nõuetele. Kui muutuvad toetatavad tegevused ning nende läbi saavutatavad väljundinäitaja ja selle sihttase ning

tulemusnäitaja sihttase, siis tuleb projekti uuesti hinnata projekti valikukriteeriumide alusel. Rakendusüksus hindab, kas muutunud asjaoludega projekti on võimalik toetada TROs kinnitatud määral. Vajadusel kaasatakse eksperte või kutsutakse kokku hindamiskomisjon, arvestades algselt projektide valimisel rakendatud korda. Rakendusüksus võib keelduda otsuse muutmisest STS § 22 lõike 3 punkti 4 alusel, kui muutunud asjaolude tõttu ei ole projekt kooskõlas TAT määrusega või sama mõjus.

Eelnõu § 11 lõikes 1 sätestatakse, et toetuse summat võib suurendada, seda nii avatud taotlemise teel kui ka investeringute kava projektide puhul, kui see on põhjendatud ja projektide rahastamise eelarve vahendite jääk võimaldab toetuse summa suurendamist (vaata ka eelmises paragrahvis toodud põhjendusi). Võrreldes programmiperioodiga 2007–2013 jäetakse võimalus TAT määrustes täpsemalt määratleda toetuse juurdeandmise tingimusi, sest rakendusasutus peab tagama meetme tegevusele eraldatud toetuse abil meetme tegevuse väljundinäitajate saavutamise. Seda peab tagama ka rakendusüksus, kes TAT määruse alusel meetme eesmärgi täidab. Kindlasti peab toetuse summa suurendamisel hindama sellise muutmise põhjendatust läbi vajalikkuse ja otstarbekuse.

Lõike 2 kohaselt peab jälgima, et TROga määratud toetuse summa ja toetuse määr ei või olla suurem, kui investeringute kavaga kinnitatud. Kui projektile soovitakse toetust juurde anda investeringute kavas nimetatud tingimustest rohkem, siis sellele peab eelnema kava muutmine.

Eelnõu §-s 12 viidatakse toetuse taotluste menetlemise terviklikkuse eesmärgil STSis sätestatud TRO kehtetuks tunnistamise alustele. TRO kehtetuks tunnistamisel peab järgima proportsionaalsuse ja ärakuulamise nõudeid, kuid arvestusega, et TRO ei tohiks jääda kehtima selliselt, et see oleks vastuolus TAT määrusega. Tähtlikult valeandmete esitamise avastamisel tolerants puudub, mis tähendab, et sellise asjaolu avastamisel tuleb TRO tunnistada kehtetuks.

4. Eelnõu terminoloogia

Eelnõu ei näe ette iseseisvaid termineid. Eelnõus kasutatakse termineid STSis või selles viidatud EL määruste tähenduses või sõnastuses.

5. Eelnõu vastavus EL õigusele

Eelnõu aluseks on järgmised EL määrused:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted ühisesse strateegilisse raamistikku kuuluvate fondide – Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi – kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1083/2006;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1304/2013, mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1081/2006;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1301/2013, milles käsitletakse erisätteid Euroopa Regionaalarengu Fondi ja majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgi kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1080/2006;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1300/2013, mis käsitleb Ühtekuuluvusfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1084/2006;

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 223/2014, mis käsitleb Euroopa abifondi enim puudustkannatavate isikute jaoks.

Kuna need määrused on otsekohalduvad, siis kooskõlas STS § 13 lõikega 2 tuleb neist määrustest lähtuda TAT määruse koostamisel otse, arvestades eelnõus ja STSis sätestatud täiendavaid või täpsustavaid tingimusi.

6. Määruse mõjud

Eelnõu ühtlustab TAT määruste üleselt toetuse andmise menetlust ja näeb erikorra HMSis sätestatud haldusmenetlusele, kui tegemist on toetuse andmise otsuse tegemisele iseloomuliku korra ja tingimustega, tagades EL määrustest tulenevate nõuete baasil rakenduskava tulemuste saavutamise.

7. Määruse rakendamisega seotud kulud ja eeldatavad tulud

TAT määruste koostamine on hüvitatav 85% ulatuses tehnilisest abist. Iga-aastase omafinantseeringu tagab rakendusametuseks olev ministeerium läbi riigieelarve läbiraakimiste protsessi. Eelnõu abil otsest rahalist tulu riigieelarvele ei teki.

8. Määruse jõustumine

Eelnõu jõustub üldises korras.

9. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu kooskõlastati õigusaktide kooskõlastamise infosüsteemi kaudu ministeeriumidega, kes meetmete planeerimise ettevalmistamise teabe kohaselt hakkavad täitma rakendusametuse ülesandeid. Kommentaaridega arvestamise ülevaate leiab kommentaaridega arvestamise tabelist (lisatud).

Järgnevalt selgitame, kuidas on võimalik RESis sätestatud programmi koostamist ning struktuuritoetuse kasutamise õigusakte ühendada.⁴ Selgitamise vajadus tuleneb Haridus- ja Teadusministeeriumi palvest, mis sisaldub tema 18.06.2014 kirjas nr 8-2/14/3145-2 ja mis oli samasisuline eelnõule esitatud kommentaariga (vt kommentaaride tabeli esimene kommentaar).

Tabelis oleme selgitanud, et ühes õigusaktis võivad olla RESi tingimustele vastav programm (RES programm) ning STS § 14 või 15 alusel kehtestatavad toetuse andmise tingimuste (TAT) määrus (üldakt), STS § 16 alusel antav käskkiri (üksikakt) või TAT määruse alusel kinnitav § 15 lg 4 või 8 kohane investeeringute kava (üksikakt). Seega kahe seaduse alusel ühe õigusakti kehtestamise sobivuse hindamiseks tuleb arvestada, mis on RES programmi sisu – kas selles on ette nähtud vaid arengukava elluviimise tegevused ja eesmärgid ehk tegemist on üldaktiga või ka investeeringuobjektid ehk on üksikakt. Üldakt (määrus) ei saa olla samaaegselt üksikakt (ministri käskkiri). Vabariigi Valitsuse seadus ja haldusmenetluse seadus reguleerivad, millisel juhul antakse määrus ja millisel juhul käskkiri ning neid seaduseid tuleb arvestada nii RES kui ka STS rakendamisel paralleelselt.

Lisaks juhime tähelepanu asjaolule, et TAT määrus kui üldakt, mis näeb ette STS § 15 lg 8 kohase investeeringute kava koostamise korra, peab olema kinnitatud enne kui STS § 15 lg 4 või 8 kohane investeeringute kava kui üksikakt, seega ei saa RES programm korraga

⁴ Kuna eelnõu kahe volitusnormi alusel ühe õigusakti andmist ei reguleeri, samuti ei ole võimalik enam täiendada STS seletuskirja, siis lisame selgituse siia punkti alla.

hõlmata toetamise üldtingimusi ja investeeringute kava kui üksikakti. Kui RES programmi kohaseid investeeringuobjekte kavandatakse rahastada struktuuritoetusest, peab olema selgelt eristatud struktuuritoetuse andmise tingimused ja eraldatav toetuse summa, mis on reguleeritud STSiga ja selle alusel antavate Vabariigi Valitsuse määrustega. TAT määruse alusel üksikakti andmine tõendab, et toetatavate projektide vastavust struktuuritoetuse rakenduskaavale on hinnatud läbi avalikustatud projektide valikukriteeriumide. Seega saaks RES programm, millega ei määratleta investeeringuobjekte, ja TAT määrus olla ühes õigusaktis. Selle ühendmääruse alusel või eraldi antava RES programmi ja TAT määruse alusel koostatavas investeeringute kavas võivad selgelt eristatavana olla struktuuritoetusest kaerahastatavad ja mitterahastatavad objektid, samuti struktuuritoetuse ja riigieelarve muude vahendite summad.

Kirjas ütlete, et STS ei ole seotud RES programmiga. Juhime tähelepanu, et STS § 14 punkt 2 võimaldab seostada siseriikliku arengukava ja sh selle rakendusplaani, kui läbi viitamise saab täpsemalt piiritleda toetatavat tegevust või asjakohast toetuse taotlejat. Sõltumata STS sõnastusest saab üldise õigusloome reeglitest tulenevalt⁵ viidata TAT määruses ka muule õigusaktile – seadusele, määrusele, otsusele, kui sellega määratletakse toetuse andmise tingimusi.

STS kohast investeeringute kava ei pea kinnitama ainult Vabariigi Valitsus. STS § 15 lõike 8 punktiga 1 antakse investeeringute kava ehk STS § 15 lõikes 4 nimetatud asjaolude kinnitamise volitus ministrile, kui Vabariigi Valitsus on otsusega (sõltumata otsuse vormist õigusakti või protokollilise otsuse raames) kinnitanud investeeringuprojektid. STS § 15 lõike 8 punkt 2 annab eraldi aluse, mil minister võib kinnitada STS kohase investeeringute kava – nimelt kui kavas on vaid täidesaatva riigivõimu investeeringuobjektid, mis ka RESi ja selle rakendusaktide kohaselt ei pea saama kinnitust Vabariigi Valitsuselt.

Juhime tähelepanu, et RES § 19 lõige 5 sätestab üldiselt RES programmi olemuse: RES programm hõlmab poliitikavaldkonna alaeesmärgi saavutamisele suunatud meetmeid, mõõdikuid, tegevusi ja rahastamiskava. Kuna RES § 20 lõike 5 alusel ei ole Vabariigi Valitsuse määrust veel antud, siis tuleb juhendada RES § 80 lõike 1 kohaselt Vabariigi Valitsuse määruse 13.12.2005 nr 302 „Strateegiliste arengukavade liigid ning nende koostamise, täiendamise, elluviimise, hindamise ja aruandluse kord“⁶ § 7 lõikest 2, mille kohaselt kinnitab valdkonna arengukava rakendusplaani Vabariigi Valitsus korraldusega.

STS rakendamise lihtsustamiseks selgitame, et STSis ei ole „rakendusplaan“ seotud RES tähendusega, mistõttu STS § 15 lõike 8 punktis 1 nimetatud valdkonna arengukava rakendusplaani alla sobib ka RES § 31 lõike 1 kohane Vabariigi Valitsuse poolt kinnitav liigendus või muu õigusakt või dokument, mis hõlmab ministeeriumi valitsemisala investeeringuid objektide kaupa.

Eristada tuleb ministri käskkirja STS § 15 lõike 8 tähenduses ja § 16 lõike 1 tähenduses – viimasega kinnitatakse toetatavad tegevused, mis ei ole investeeringud. RES programm ja STS § 16 kohane käskkiri saavad seega olla ühes käskkirjas ja viimase alusel ei anta välja eraldi üksikakti. STS § 16 lõike 6 kohaselt tuleb esitada koos käskkirjaga ka seletuskiri, mis peab hõlmama käskkirja andmise taustaselgitust. Selle STS kohase kohustuse eesmärk on muuta ka käskkirjaga kinnitav TAT käskkiri konkreetsemaks, süstematiseeritumaks ja

⁵ Vt hea õigusloome ja normitehnika eeskirja §-d 28 ja 29. <https://www.riigiteataja.ee/akt/129122011228>

⁶ <https://www.riigiteataja.ee/akt/12790098>

12.08.2014

kiiremini arusaadavamaks, seega tuleb taustaselgitus ja eelnõu vajaduse põhjendus lisada seletuskirja, nii nagu see on nõutud määruste eelnõude puhul.